



MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

*v rámci publikační skupiny
Scientific Publishing Group*

*Svazek X mezinárodní
kolektivní monografie*

Česká republika
2021

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Česká republika)
Středoevropský vzdělávací institut (Bratislava, Slovensko)
Národní institut pro ekonomický výzkum (Batumi, Gruzie)
Batumi School of Navigation (Batumi, Gruzie)
Regionální akademie managementu (Kazachstán)
*Veřejná vědecká organizace „Celokrajinské shromáždění lékařů ve
veřejné správě“ (Kyjev, Ukrajina)*
Nevládní organizace „Sdružení vědců Ukrajiny“ (Kyjev, Ukrajina)
Univerzita Nových Technologií (Kyjev, Ukrajina)

v rámci publikační skupiny Scientific Perspectives Publishing Group

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek X mezinárodní kolektivní monografie

Česká republika
2021

International Economic Institute s.r.o. (Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of
Sciences in Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
Public Organization Organization "Association of Scientists of Ukraine"
(Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)

within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF SCIENCE

10- th volume of the international collective monograph

Czech Republic
2021

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika



*Monografie jsou indexovány
v mezinárodním vyhledávači Google Scholar*

Recenzenti:

- Karel Nedbálek** - doktor práv, profesor v oboru právo (Zlín, Česká republika)
Markéta Pavlova - ředitel, Mezinárodní Ekonomický Institut (Praha, České republiky)
Yevhen Romanenko - doktor věd ve veřejné správě, profesor, ctěný právník
Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Iryna Zhukova - kandidátka na vědu ve veřejné správě, docentka (Kyjev, Ukrajina)
Oleksandr Datsiy - doktor ekonomie, profesor, čestný pracovník školství na
Ukrajine (Kyjev, Ukrajina)
Jurij Kijkov - doktor informatiky, dr.h.c. v oblasti rozvoje vzdělávání (Teplice,
Česká republika)
Vladimír Bačišin - docent ekonomie (Bratislava, Slovensko)
Peter Ošváth - docent práva (Bratislava, Slovensko)
Oleksandr Nepomnyashy - doktor věd ve veřejné správě, kandidát ekonomických
věd, profesor, řádný člen Vysoké školy stavební Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Vladislav Fedorenko - doktor práv, profesor, DrHb - doktor habilitace práva
(Polská akademie věd), čestný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Dina Dashevská - geolog, geochemik Praha, Česká republika (Jeruzalém, Izrael)

Tým autorů

C91 Moderní aspekty vědy: X. Díl mezinárodní kolektivní
monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika:
Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2021. str. 444

Svazek X mezinárodní kolektivní monografie obsahuje publikace o:
utváření a rozvoji teorie a historie veřejné správy; formování regionální správy
a místní samosprávy; provádění ústavního a mezinárodního práva; finance,
bankovníctví a pojišťovnictví; duševní rozvoj osobnosti; rysy lexikálních
výrazových prostředků imperativní sémantiky atd.

*Materiály jsou předkládány v autorském vydání. Autoři odpovídají
za obsah a pravopis materiálů.*

OBSAH

PŘEDMLUVA	8
ODDÍL 1. ÚČETNICTVÍ, ANALÝZY A AUDIT	9
§ 1.1 <i>ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ В СУДОВІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА (Хомутенко В.П., Хомутенко А.В., Мотигін Д.В., Світлоока В.Ф.)</i>	9
ODDÍL 2. PENÍZE, FINANCE A ÚVĚR	78
§ 2.1 <i>GREEN ENERGY FINANCING TO PROMOTE THE ENERGY SECURITY IN UKRAINE (Petlenko Y.V., Pohribna N.V.)</i>	78
§ 2.2 <i>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТАТНОСТІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ЯК УМОВА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ (Ушакова О.А., Кирилюк О.А.)</i>	88
ODDÍL 3. VLÁDA, SAMOSPRÁVA A OBČANSKÉ SLUŽBY	101
§ 3.1 <i>КОМУНІКАТИВНІ ПРОЦЕСИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ В УМОВАХ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ (Вдовіна О.О.)</i>	101
§ 3.2 <i>ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ (Непомняцій О. М., Марушєва О.А.)</i>	112
§ 3.3 <i>ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ (Штак Ю.В.)</i>	125

ODDÍL 4. EKONOMIKA A ŘÍZENÍ PODNIKU	135
§ 4.1 <i>SECTORAL SHIFTS AND A TRAJECTORY OF TRANSFORMATION OF THE AGRARIAN SECTOR UNDER THE CONDITIONS OF PARADIGMIZATION OF THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE RURAL ECONOMY (Petrukha S.V., Petrukha N.M., Hudenko O.D., Alekseienco N.M., Bondarenko D.V.)</i>	135
§ 4.2 <i>ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МОРСЬКОГО ПОРТУ (Стовба Т.А.)</i>	170
ODDÍL 5. MATEMATICKÉ METODY V EKONOMII	187
§5.1 <i>ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ ПРОГНОЗУВАННЯ ЧАСОВИХ РЯДІВ ДЛЯ МУЛЬТИМОДАЛЬНИХ ДАНИХ (Бойко Н.І.)</i>	187
ODDÍL 6. MEZINÁRODNÍ EKONOMIE	205
§6.1 <i>FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF THE TRANSPORT SYSTEM OF UKRAINE ON THE WAY TO EUROPEAN INTEGRATION (Kyrylenko O.M., Zarubinska I.B., Novak V.O., Razumova K.M., Danilova E.I.)</i>	205
§ 6.2 <i>INTEGRATION OF EKOLOGICAL IMPERATIVES IN THE PROCESS OF EKONOMIC DEVELOPMENT (Honcharuk V.V., Podzerei R.V., Zaporozhets L.M., Zadorozhna E.M.)</i>	215
ODDÍL 7. VĚDĚ	230
§ 7.1 <i>ФЕНОМЕНОЛОГИЯ АДМИНИСТРАТИВНОГО ПРОСТУПКА (Колтаков В.К.)</i>	230
ODDÍL 8. PSYCHOLOGIE, PEDAGOGIE, VZDĚLÁVÁNÍ, FILOZOFIE A FILOLOGIE	241
§ 8.1 <i>WILHELM VON HUMBOLDT AND THE HYPOTHESIS OF LINGUISTIC RELATIVITY (Bezboroda V.I.)</i>	241

§ 8.2	<i>THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF FORMATION OF PRESCHOOL TEACHERS' PROFESSIONAL COMPETENCE (Kalichak Y.L.)</i>	251
§ 8.3	<i>PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF UKRAINE (Kotova O.V., Protsenko A.A., Sukhanova H.P., Kupreenko M.V., Nepsha O.V.)</i>	281
§ 8.4	<i>ENVIRONMENTAL SKILLS AS A COMPONENT OF THE ECOLOGICAL CULTURE OF THE FUTURE TEACHER OF GEOGRAPHY (Nepsha O.V., Hryshko S.V., Prokhorova L.A.)</i>	291
§ 8.5	<i>PEDAGOGICAL FEATURES OF THE FORMATION OF CARTOGRAPHIC COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF GEOGRAPHY WHEN STUDYING AT A UNIVERSITY (Sazhniev M.L., Nepsha O.V., Zavyalova T.V., Ivanova V.M.)</i>	300
§ 8.6	<i>EFFECTS OF A SINGLE-PARENT FAMILY ON THE FORMATION OF SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF CHILDREN (Shydelko A.V., Holovach T.M., Mayorchak N.M.)</i>	309
§ 8.7	<i>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОГЛЯДИ КЛАСИКІВ ПСИХОЛОГІЇ НА ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК КАТЕГОРІЇ (Бойко-Бузиль Ю.Ю.)</i>	318
§ 8.8	<i>РЕІНТЕРПРЕТАЦІЯ НОСТРАТИЧНОЇ ГІПОТЕЗИ В КОНТЕКСТІ АРГУМЕНТАЦІЇ ПОЛОЖЕНЬ МОНОЦЕНТРИСТСЬКОЇ ТЕОРІЇ ПОХОДЖЕННЯ ЛЮДСЬКОЇ МОВИ (Васько Р.В., Капранов Я.В., Корольова А.В.)</i>	328
§ 8.9	<i>ТЕРМНОСИСТЕМА АНГЛОМОВНОГО ТУРИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ (Луцук А.А.)</i>	343

§ 8.10 ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ З ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС (Кірюха К.І.)	352
§ 8.11 ВИЗНАЧЕННЯ ТИПУ ОБРАЗИ ЯК РЕСУРС ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОЩЕННЯ У ЖІНОК ГУМАНІТАРНИХ ПРОФЕСІЙ (Мухіна Л.Я.)	365
§ 8.12 АСОЦІАТИВНА ЕТНОСЕМІОМЕТРІЯ ЦІННІСНИХ ІНТЕРЕСІВ СУЧАСНИХ БРИТАНЦІВ (Стефанова Н.О.)	377
§ 8.13 ВПЛИВ ДІТЕЙ З КОМПЛЕКСНИМИ ПОРУШЕННЯМИ РОЗВИТКУ НА ЦЛЮБНО-СІМЕЙНІ СТОСУНКИ У ЇХ РОДИНАХ (Шевчук В.В.)	390
ODDÍL 9. ROZVOJ VÝROBNÍCH SIL A REGIONÁLNÍ EKONOMIKY	404
§ 9.1 КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ І ТЕХНОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РЕГІОНАЛЬНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ (Качала Т.М., Дармограй В.І.)	404
ODDÍL 10. CESTOVNÍ RUCH	416
§ 10.1 МЕДИЧНИЙ ТУРИЗМ: ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ (Романів О.Я.)	416

§ 8.9 ТЕРМІНОСИСТЕМА АНГЛОМОВНОГО ТУРИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ

Вступ. У спеціалізованому дискурсі термінологія є найбільш помітною особливістю, оскільки тісно пов'язана з професійною діяльністю. Терміни в кожній галузі формують свої системи, співвіднесені з системою понять відповідної галузі знання [1, С. 101]. Так можна характеризувати значення і місце термінології в рамках мовної системи будь-якої мови.

У мовознавстві термін визначається як вербалізований результат професійного мислення і найважливіший елемент професійної комунікації. З комунікативної точки зору термін повинен бути зручним у професійному мовленні, в ньому повинні дотримуватися правила лаконічності, стислості, адекватності оформлення знань. Саме в дискурсі, в результаті когнітивних операцій комунікантів, лаконічна мовна форма терміна здатна передати досить великий обсяг знань. Під туристичним дискурсом розуміється мова, реалізована в інституційних ситуаціях спілкування в предметній сфері туризму.

Виклад основного матеріалу. Туризм є комунікативною сферою, в якій зустрічається і переплітається лексика з різних областей: крім власне туристичної термінології, тобто термінології з галузі техніки туризму, економіки туризму або географії туризму, до цієї лексики відносяться також слова з топографії, архітектури, образотворчого мистецтва, історії, культури, релігії, науки, техніки, спорту, хобі і т. п.

Історичний розвиток індустрії туризму, а також глобалізаційні процеси, включаючи глобалізацію на рівні мови, призвели до закріплення того факту, що базова терміносистема міжнародного туризму є англomовною. Англійську мову традиційно називають «хребтом» міжнародної індустрії туризму, офіційно визнаним інструментом фіксації, зберігання, поширення термінів туризму. Відображаючи реалії національних систем туризму та туристичної галузевої культури, національні терміносистеми збагачують і розвивають

міжнародну англomовну термінологічну систему туризму, яка, в свою чергу, служить донором аналогових терміносистем в національних мовах і є основою для постійного взаємообміну між ними [2, С. 6].

Батьківщиною туризму як виду економічної діяльності вважається Великобританія. При цьому в історії англійського туризму виділяються чотири етапи, які відповідають етапам формування відповідної туристичної термінології англійської мови [3, С. 187]:

1) прообраз туристичної діяльності (від античності до початку ХІХ ст., коли основними мотивами подорожей англійців були торгівля, паломництво, лікування, освіта) – в англійській мові почала складатися термінологія туризму: засоби пересування, умови мешкання позначалися незначним набором лексичних одиниць загальнолітературної мови: *carriage, board, excursion, hotel, resort, itinerary* та ін.

2) початок розвитку масового туризму (ХІХ ст., коли були закладені основи матеріально-технічної бази, методи роботи і органи управління туризмом) – з'являються англійські терміни *tourism* і *tourist*. Бурхливий розвиток туристичної галузі сприяє формуванню туристичної термінології відповідно до різних туристичних послуг:

- посередницьких послуг турбюро (*booking, conductor*);
- послуг перевезення (*Pullman car, commute, liner*);
- послуг, пов'язаних із вживанням їжі (*table d'hote, a la carte, buffet*);
- розміщення (*bivouac, maitre d'hotel, room*);
- розваг (*safari, attraction*).

До числа англomовних термінологічних концептів активно вводяться іншомовні терміни: з французької мови (*bivouac, coupon, maitre d'hotel*), німецької (*baedeker*), шведської (*smorgasbord*) тощо.

3) масовий або конвеєрний туризм (з початку ХХ ст. до Другої світової війни) – розвиток туризму характеризується невибагливістю послуг, що надаються, стандартністю їх набору [4, С. 67]. У зв'язку з розвитком і модернізацією транспорту

туристична термінологія значно поповнилася за рахунок термінів, пов'язаних із послугами перевезення туристів (*leg, aircraft, aircraft carrier, shuttle, airline* та ін.); зростання готельного бізнесу призвело до створення нових термінів для позначень нових засобів розміщення і номерів (*motel, penthouse, duplex*), осіб (*hotelier, receptionist*), видів послуг (*reservation, room-service*) [3, С. 188].

4) масовий диференційований туризм (від Другої світової війни до наших днів) – відрізняється різноманітністю потреб і мотивацій туристів, різноманітністю пропонованих послуг і яскраво вираженою спеціалізацією туристичної пропозиції. У зв'язку з цим англійська термінологія туризму стала активно поповнюватися термінами, що позначають різні види та категорії туризму (*agrotourism, disaster tour, green tourism, nostalgic tourism, familiarization trip* тощо). 50-60-ті роки – період інтенсивного розвитку інфраструктури туризму, що зумовило появу нових термінів сфери гостинності (*boutique hotel, check-in, check-out, condominium*), сфери громадського харчування (*brunch, catering, stand-up buffet*), посередницьких послуг туроператорів і турагентств (*catchment area, last minute tour, reservation system*) [3, С. 188]. Особливістю розвитку туристичної терміносистеми в цей час є активне створення складених і похідних термінів, які відображають понятійну структуру туризму (*tour leader, tour operator, tour participant*).

Як зазначає О. Суперанська, лексику терміносистеми (будь-якої спрямованості) можна поділити на великі групи вузькоспеціалізованих, міжгалузевих і загальнонаукових термінів [5, С. 108]. Лексичні одиниці другої та третьої груп можуть входити до різних терміносистем, тоді як лексичні одиниці вузькоспеціалізованої групи притаманні об'єктам та поняттям конкретної галузі (для туристичного спеціалізованого дискурсу це, наприклад, *king-size bed, suite deluxe room, bed & breakfast*), тому ця група є найбільш інформативною. Проте межі цих груп не є чіткими. Л. Семенюк підкреслює умовність цих меж, зазначаючи, що «міжгалузєва лексика туристичного дискурсу містить у своєму складі терміни, що належать до

економічної термінології: *tariff, corporate rate, BBB tax (bed, board, beverage tax), cancellation charge*; транспортної: *car rental, bareboat charter, camping trailer*; спортивної: *mountaineering, cave tubing, bungee-jumping*; харчування: *Asian breakfast, brunch, a la carte menu* тощо» [6]. Зауважується, що переходячи до іншої терміносистеми термін може частково або повністю змінити своє значення.

Достатньо повною та всеохоплюючою є запропонована Л. Семенюк класифікація лексико-семантичних групи англійських термінів, що належать до сфери туризму. Дослідниця при цьому зазначає, що кожна з цих груп можна розділити на ще менші групи відповідно до предметної приналежності. Л. Семенюк розподіляє терміни за такими групами [6]:

- види туризму та подорожей (*green tourism, conducted tour, religious tourism, coastal cruise, hosted tour*);
- розміщення туристів (*presidential suite, beehive-style hotel, boarding house, honeymoon room, superior chalet*);
- туристичний інвентар (*life jacket, holdall, sleeping bag, rucksack*);
- транспорт (*glass-bottomed boat, cruise liner, camper van, jumbo jet, shuttle-bus*);
- спорт та розваги (*canyoneering, rafting, scuba diving, cave tubing*);
- харчування (*coffee shop, continental breakfast, pool bar, high class, all inclusive*);
- послуги (*baby-listening service, aircraft leasing, forget something program*);
- тарифи та оплата (*cancellation charge, departure tax, complementary ticket, average daily rates*);
- документи (*health declaration form, hotel voucher, ski pass, accident insurance*).

Схожу класифікацію семантичних полів, пов'язаних із туризмом і дозвіллям, наводить І. Величко [7].

Грехем Данн, засновник системного вивчення мови туризму, виокремлює такі групи лексичних одиниць [8, С. 171]:

1) слова, що позначають туристичні структури і організації – це власне специфічна лексика сфери туризму, що використовується для професійної комунікації. Терміни активно функціонують в таких секторах, як туристичні агенції та транспортні засоби, характеризуються масовим використанням англіцизмів (*charter, check-in, code share, all-inclusive tour, overbooking, slot, stand-by, void* і т. д.);

2) слова, що належать дисциплінам та секторам, пов'язаним зі сферою туризму (економіка, історія мистецтв, гастрономія і т. п.). Мова йде про частотні слова в текстах туристичної тематики, в яких міститься оригінальний зміст терміну, наприклад, такі архітектурні терміни як *vault* (склепіння, купол), *capital* (капітель) тощо, використовуються для опису пам'яток у тому ж значенні, що і в професійній сфері, до якої вони належать. Що стосується економіки, то тут виділяється група термінів, які при визначенні певних специфічних явищ у галузі туризму, набувають певної специфіки значення, як це сталося з терміном *seasonality* (сезонність), що позначає концентрацію попиту в період відпусток із наступним спадом туристичного потоку протягом всього року. Слід зазначити і назви певних видів спорту (*hiking, rafting, canyoning, bungee jumping* і т. п.), які активно практикуються на відкритому повітрі, на лоні природи і тісно пов'язані з туристичною діяльністю;

3) слова периферійної області термінологічного корпусу «туризм», що використовуються в масовій комунікації. Маються на увазі слова побутового дискурсу, наприклад, якісні прикметники, що характеризують чарівність туристичного об'єкта (*splendid, extraordinary, magnificent, elegant, luxurious* і т. д.), а також клішовані фрази (*splendid views, panoramic landscapes* і т. п.), дієслова типу *go, come, escape* і т. п., терміни *traveller, visitor* привносять привабливість у пропозицію туристичного маршруту.

Тим не менше, переважна більшість специфічної лексики, що використовується в туристичних текстах, належить багатьом професійним дисциплінам, які її характеризують

(історія, географія, мистецтво тощо), тобто в туристичній лексиці використовується чимало запозичених термінологічних одиниць.

Так, наприклад, у Діснейленді широко використовується театральна термінологія, щоб підкреслити призначення парку розваг. Відвідувачів називають “*guests*”, а працівників парку “*cast members*”. Терміном “*costume*” називається одяг, який щодня носять актори, в той час як термін “*uniform*” для цього не використовується. “*On stage*” відноситься до будь-якої частини парку, яка відкрита для гостей, а “*backstage*” – для закритих для гостей зон і т. п.

Основною термінологічною одиницею, як відомо, є іменник. У результаті дії морфологічного способу утворено багато англійських туристичних термінів, причому найпоширенішим способом є афіксація – приєднання морфеми до кореня слова для утворення нового слова. Найчастіше зустрічаємо приклади суфіксації:

- *-ing* (*camping, hiking, landing, partnering, pricing, staggering*),
- *-tion* (*animation, recreation, reservation, transportation*),
- *-age* (*pilgrimage, portage*),
- *-er* (*busser, greeter, hiker, hosteller, supplier*),
- *-ist* (*excursionist, motorist, receptionist, tourist*).

Домінуючим способом термінотворення для англійських спеціальних одиниць є синтаксичний спосіб, наприклад: *accommodation ladder, baggage car, departure board, guide book*. У англійському туристичному дискурсі переважають багатоконпонентні терміни, що свідчить про інтенсифікацію процесу спеціалізації туристичних термінів. Найбільш поширеним видом складених термінів в англійській термінологічній лексиці є двоконпонентне атрибутивне словосполучення з іменником у функції препозитивного визначення, наприклад: *flight attendant, entry visa, restaurant car, agency tour*, а також *hall porter, hospitality industry, conference room, wine waiter, menu card, shoulder season* [3, С. 189].

Більшість англійських монолексемних туристичних термінів утворено за допомогою словоскладання, яке є найпродуктивнішим в англійській термінології способом термінотворення: *air-hostess, breakfast, campground, doorman, wayfarer, timetable, sightseer, bed-night (one person for one night)*.

Для англійського словотворення в туристичній термінології характерні наступні моделі:

- іменник + іменник (*bellboy, housekeeping, roadhouse, timeshare, birdwatching, kitesurfing, campsite*);
- дієслово + прийменник-частка (*check-in, check-out, pick-up, kick-back*);
- прикметник + іменник (*redcap, freediving*).

Навіть для англійської мови, яка в багатьох випадках використовується для термінотворення в туристичній лексиці інших країн, тим не менш також характерне, хоч і меншою мірою, запозичення іншомовних лексем. За окремими секторами туризму традиційно закріпилася та чи інша національна мова продукування, фіксації та репрезентації термінів (наприклад, обслуговування стравами та напоями – французька мова, екологічний туризм – німецька, у сфері культурного туризму закріпилися і використовуються терміни з різних національних мов). Здебільшого в англійській мові присутні запозичені французькі лексеми – *abolition* (ануляція), *route* (маршрут), *quay* (причал), *porter* (провідник), а також запозичення з іспанської (*cafeteria* – кафетерій); шведської (*smorgasbord* – «шведський стіл»), нідерландської мов (*snack* – легка закуска) та інших (наприклад, *bungalow* – термін, що прийшов в англійську мову з Азії для позначення «невеликого одноповерхового будинку, що зазвичай зводиться в зоні відпочинку»).

Найдавнішим способом утворення англійських туристичних термінів є внутрішньомовне запозичення, що супроводжується спеціалізацією слів, запозичених із мови загального вжитку, переоцінкою їх змісту (наприклад, *package* → *package tour, bed-night, bed-place*) або від інших спеціалізованих мов (наприклад, *congestion* (із медицини) → *air*

traffic congestion) і, таким чином, термінологізацією загальноновживаного слова.

Мові туризму як спеціалізованому дискурсу притаманне скорочення формулювань, зокрема використання спеціальних скорочень і аббревіатур, що, як правило, пояснюються і супроводжуються загальноновживаною мовою, наприклад, *LHR* (*London Heathrow airport*), *LOS* (*Length of Stay*), *Comp* = *complimentary*), *APEX* (*Advance Purchase Excursion Fare*), *ETA* (*Estimated Time of Arrival*), *GMT* (*Greenwich Mean Time*), *O/W* (*One Way*), *B&B* (*Bed and Breakfast*), *CVB* (*convention and visitors bureau*), *DIT* (*domestic independent tour*), а також епонімів (*JKF: airport; Victoria: railway station*).

Відносно високий в англійській мові рівень синонімії. У мові туризму переважають терміни, значення яких частково співпадають і тому можуть використовуватися як рівнозначні. Наприклад, *administrator* – *receptionist* (адміністратор); *stewardess* – *cabin girl* (покоївка); *second class* – *economy class* (другий клас); *accommodation* – *room* (кімната). Також у групі англійських термінів відзначаються еліптичні варіанти синонімії: *Pullman coach* – *Pullman* (спальний вагон); *air terminal* – *terminal* (аеровокзал); *travel agency* – *agency* (туристичне агентство); *tour voucher* – *voucher* (ваучер).

Висновки. Отже, як ми могли побачити, функціональне навантаження туристичного дискурсу реалізується за допомогою загальноновживаних і термінологічних мовних засобів. Терміносистема мови туризму відноситься до кількох лексико-семантичних груп; терміни в мові туризму є лексичними одиницями як вузькоспеціалізованої лексики, так і пов'язаних із туризмом суміжних галузей, а також такими, що використовуються в масовій комунікації.

Список використаних джерел:

1. Новиков Л. А., Иванов В. В., Кедайтене Е. И., Тихонов А. Н. Современный русский язык. Теоретический

курс. Лексикология. Москва: «Русский язык», 1987. 160 с.

2. Мошняга Е. В. Концептуальное пространство межкультурной коммуникации в туризме. *Вестник Московского государственного университета. Сер. 18 «Социология и политология»*. 2008. № 4, С. 5–19.

3. Виноградова Л. В. Метафоризация туристских терминов (на материале русского и английского языков). *Культура и сервис: технологические перспективы и гуманитарные риски: Сборник материалов II Межрегиональной научно-практической конференции 24 сентября 2010 г.* СПб.: Изд-во СПб ГУСЭ, 2010. С. 187–191.

4. Тюленева Н. А. Метафорическое моделирование в рекламном дискурсе (на материале русской и англо-американской рекламы туризма). *Вопросы филологических наук*. Москва: Компания Спутник+, 2007. № 1 (24). С. 67–70.

5. Суперанская А. В., Подольская Н. В., Васильева Н. В. *Общая терминология: Вопросы теории*. Москва: ЛИБРОКОМ, 2012. 248 с.

6. Семенюк Л. Й. Англійські терміни сфери туризму та їх переклад. 2011. URL: <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=19949&chapter=1>

7. Величко И. В. Специфика лексического корпуса текстов тематической сферы «туризм». *Актуальные проблемы теоретической и прикладной лингвистики: сб. науч. тр. студентов и молодых учён*. Ульяновск: УлГТУ, 2009. С. 17–22.

8. Dann G. M. S. *The Language of Tourism. A Sociolinguistic Perspective*. Wallingford: CAB International, 1996. 298 p.

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek X mezinárodní kolektivní monografie

Podepsáno k tisku 12. srpna 2021
Formát 60x90/8. Ofsetový papír a tisk
Headset Times New Roman.
Mysl. tisk. oblouk. 8.2. Náklad 100 kopií.